

TESTIRANJE V ZAHODNI NEMČIJI JE POKAZALO:

## YUCORD USTREZA ZAHTEVAM UIAA

### MARJAN RAZTRESEN

V Uredništvu Planinskega vestnika je konec lanskega novembra prispelo pismo, na katerem je lično odtisnjena glava Reške tovarne vrvi (Riječka tvornica konopa) z Reke in pod njo naslednje sporočilo:

»Predmet: Atest UIAA za alpinistično vrv ,yucord'.

V prilogi vam pošiljamo atest številka 1309, ki so ga opravili v Inštitutu za tehnični razvoj (Institut für Fördertechnik Universität Stuttgart) za alpinistično vrv ,yucord' št. B 898, izdelano v Reški tovarni vrvi (Riječka tvornica konopa) na Reki.

Ko vam pošiljamo omenjeno, vas pristrčno pozdravljam.«

In spodaj podpis direktorja dipl. inž. Vidvoja Jovanovića.

Kot prilogi sta bila v ovojnici dva dokumenta formata A 4, fotokopiji dokumentov, ki so ju iz Stuttgarta poslali na Reko.

### DVE PISMI Z ENAKO VSEBINO

Na prvem je pod glavo stuttgartskega inštituta, v kateri je posebej omenjeno, da je poslano iz oddelka za preiskovanje vrvi prof. dr. inž. K. Feyerja, takole napisano: »Zelo spoštovane dame in gospodje, zahvaljujemo se vam za vaše naročilo z dne 11. 10. 1988. Alpinistično vrv ,yucord', ki ste nam jo poslali, smo preizkusili v skladu s pravili UIAA in DIN 7946.

Veseli nas, ko vam lahko sporočimo, da vrv ustreza vsem pogojem UIAA in DIN 7946.

Dosežene vrednosti si, prosimo, oglejte na priloženem formularju o preizkusu.

S prijateljskimi pozdravi!«

Le nekaj dni po tem pismu smo dobili še enega, iz vojne pošte 1098 v Kranju, ki nam ga je poslal podpolkovnik Slobodan Lončar. Takole piše v tem pismu:

»V prilogi akta vam pošiljam certifikat, ki se nanaša na izpolnitev pogojev atesta UIAA za alpinistično vrv debeline 11,4 mm iz RTK na Reki.

Članek o razvoju in izpopolnjevanju te vrvi, pri čemer sta sodelovali postaja GRS in planinska enota JLA, ste že prej objavili s sklepanjem, v katerem je izraženo nezaupanje do te vrvi.

Mnenja sem, da lahko to vrv zdaj naposled promoviramo kot vrv, ki je zanesljiva, ki je domača in ki je po kakovosti na taki ravni vrvi, kakršno smo uporabljali doslej.

S planinstvom in alpinizmom se organizirano ukvarjam od leta 1962, sedemnajst let

sem aktiven član GRS in si jemljem pravo, da lahko ocenim del alpinistične opreme, kar zadeva njeno kakovost.« Preden nas je tovariško pozdravil, nas je podpolkovnik Lončar še povabil na promocijo te vrvi v Kranj.

### DEBELA VRV PRESTALA PREIZKUŠNJO

Obema pismoma sta bili dodani fotokopiji najpomembnejšega dokumenta: preizkusnega obrazca, na katerem so v stuttgartskem inštitutu natančno napisali, kako je reška vrv prestala preizkus.

Iz dokumenta je razvidno, da so testirali modro vrv s premerom 11,4 milimetra, v kateri je bila razpoznalna nitka štirikrat rdeča in sedemkrat svetlozelena. Ta enojna vrv je izdelana iz poliamidnih vlaken, testirali pa so jo pri temperaturi 20 stopinj Celzija in pri 65-odstotni vlažnosti zraka. Teža vrvi je znašala 82,2 grama na meter.

Dve vrvi »yucord« sta z obremenitvijo 80 kilogramov zdržali po šest padcev z višine dveh metrov in pol, ena pa pet, preden so se pretrgale. Ker je s standardi določeno, da mora taka vrv zdržati najmanj pet padcev, je »yucord« ta del preizkusa uspešno prestal, prav tako pa so bili tudi drugi rezultati testiranja taki, da ta vrv zadosti zahtevam UIAA.

Kranjski alpinist Zvone Korenčan, ki je sodeloval pri internih poskusih in testiranjih vrvi yucord, je takole komentiral preizkušanje te vrvi v Zahodni Nemčiji:

»Dne 11. oktobra lani je v drugem poskusu vrv Reške tovarne vrvi dobila atest po standardih UIAA in DIN 7946 in se tako uvrstila med 145 vrvi na svetu, ki imajo ta atest, ali natančneje, med 36 proizvajalcev alpinističnih vrvi. Ko bo UIAA leta 1989 uvrstila reško vrv v svoj letni pregled testirane opreme, bo s svojo debelino ta vrv na prvem mestu (njena debelina je 11,4 mm), medtem ko so druge enojne vrvi debele od 10 do 11 mm.

Debelina vrvi ni predpisana; za atest je pomembno le, kako jo proizvajalec deklarira — kot enojno (za enojno uporabo) ali dvojno vrv. Enojno vrv v testnem središču preizkušajo na padce z 80-kilogramsko utežjo, dvojno vrv pa s 55-kilogramsko. Debelina (in z njo povezana teža vrvi) pa je še kako pomembna za uporabnike — alpiniste in jamarje, ki pri izbiri opreme zelo gledajo na vsak dekagram, saj morajo te vrvi nositi na svojih hrbtih.

Drug, predvsem za proste piezalce pomemben podatek pa je število zdržanih

padcev. Reška vrv je pri teh preskusih na padce zdržala dvakrat po šest in enkrat pet padcev, kar zadovoljuje zahteve (zdržanih pet ali več padcev). Tuji proizvajalci v svojih prospetih propagirajo devet, pa celo enajst zdržanih padcev. Žal UIAA v svojem letnem poročilu ob testiranih vrveh ne navaja števila zdržanih padcev in tako teh reklamnih podatkov ni mogoče preveriti.

Rečanom moramo priznati vztrajnost. Upati je mogoče, da bodo vztrajali in tudi v komercialnem pogledu spravili vrv na raven.«

#### KAJ PA KONKURENCA?

Za primerjavo je treba omeniti, da so na primer vrvi »edelweis«, ki jih precej uporabljajo naši alpinisti, debele 10,5 ali 11 milimetrov in so na preizkušanih zdržale sedem ali osem padcev, vrv iz tovarne Beal, debela 11 milimetrov, je zdržala 11 padcev z obtežitvijo 80 kilogramov, 12 milimetrov debela vrv istega proizvajalca pa kar 13 padcev, preden se je pretrgala. Konstruktorjem in proizvajalcem iz Reške tovarne vrvi je treba vsekakor čestitati za

ta podvig. Čeprav rezultati testiranja niso tako mogočni, da bi jemali dih, reška vrv vendarle ustreza vsem pogojem, ki jih zahtevajo norme svetovne alpinistične organizacije.

Ob čestitkah za ta uspeh naj nam bo vendarle dopuščena pripomba.

Ker poznamo domačo proizvodnjo z najrazličnejših področij, dobro vemo, kako odlične smo imeli doslej že nekatere izdelke, ki so jih dajali na trg domači proizvajalci. Žal so se ti izdelki čez čas tako pokvarili, da so jih ljudje prenehali kupovati, tovarnarji pa nato seveda izdelovati. Z vrvo, od katere je odvisno človekovo življenje, se kaj takega seveda ne sme zgoditi. Če se bo dokazano zgodilo enkrat samkrat to, da bo »človeški faktor« pri izdelovalcu vrvi kriv za alpinistovo ali jamarjevo smrt, bo ta novica v hipu obkrožila svet in v tem primeru taki izdelovalci lahko zaprejo ta del tovarne in trgovine s temi svojimi izdelki.

Upati je nasprotno mogoče, da se bo na Reki zgodilo celo obratno: da bodo poskušali izpopolnjevati tehnologijo in da bodo iz leta v leto prihajale iz te tovarne vse boljše, lažje in trpežnejše plezalne vrvi.

#### RAZISKOVANJE OKOLJA NA KITAJSKEM KRASU

## MILIJONI SO ŽEJNI DOBRE VODE

#### DUŠAN NOVAK

Oktober 1988 je bil v Guilinu na Kitajskem 21. kongres mednarodne hidrogeološke zveze. Vodilna tema kongresa je bila kraška hidrogeologija in varovanje kraškega okolja.

Kongres je organizirala Kitajska akademija za geološke znanosti, njena instituta za geologijo krasa ter za hidrogeologijo in inženirsko geologijo. Predsednik organizacijskega komiteja je bil podminister za geologijo in mineralne vire, generalni tajnik pa podpredsednik Kitajske akademije za geološke znanosti.

Kitajski geologi, hidrogeologi, geografi in drugi si zadnje čase zelo prizadevajo za ohranitve naravnega ravnotežja v svojem okolju, predvsem pa v zelo občutljivem sistemu, v krasu. Krasa je na Kitajskem 30,9 odstotka vsega ozemlja in na tem ozemlju živi 20 narodnostnih manjšin, nad 100 milijonov ljudi. V provincah Yunnan, Guizhou, Guangxi, Sichuan, zahodnem Habeiju in severnem Guangdongu žive v nižinah in ob rekah Hani, ostale narodnosti pa se bore za preživetje v ponekod težko dostopnem hribovju ter imajo svoj tradicionalni način življenja in svojo kulturo.

#### IZKUŠNJE IZ DALJNE DEŽELE

Okolje je glavni dejavnik njihovega načina življenja. Ni vode; ogrožajo jih ali poplave ali suše, tla so zelo alkalna z mnogo kalcija in železa ter z malo humusa, območje je golo, nima gozdov, ki so jih v preteklosti izsekali ali drugače uničili. Za te kraje velja star pregovor: revnejši so ljudje, bolj globoko kopljejo, čim globlje kopljejo, tem revnejši so. Zaradi nepravilnega obdelovanja se pojavlja erozija tal. Razvoj ne more temeljiti le na izkoriščanju kmetijskih virov in na tradicionalnem načinu življenja; tega se zavedajo že tudi v političnih vrhovih. Novo in boljše življenje lahko temelji le na novih, pravih spoznanjih in na izkušnjah.

Ugodna klima in izpostavljenost pobočij podpirata tako imenovano vertikalno agrikulturo. Kot doslej so doline in pobočja namenjena gojenju riža in sladkornega trsa, pomaranč, tobaka, repice. V srednjih višinah spodbujajo pogozdovanje tunga in podobnih drevesnih vrst, na ugodnih legah tudi čaja in sadja.

V še višjih legah priporočajo živinorejo, drvarjenje (ko bo gozd dovolj visok) in gojenje zdravilnih zelišč. Na golem krasu